

Хорунжак Н. М.,
д. е. н., професор кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнський національний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Невизначеність економічної ситуації, пов'язаної з веденням війни в Україні, вимагає від підприємств пошуку нових механізмів управління, здатних забезпечити ефективне використання наявного потенціалу, який має стати потужним ресурсом та генератором для розроблення можливих сценаріїв ефективного розвитку діяльності. З цією метою доцільним є здійснення пошуку ефективних методів господарювання, в тому числі із застосування інновацій для покращення діяльності підприємства на засадах виявлення існуючих резервів та можливостей удосконалення обліково-аналітичних засад управління. У зв'язку з цим більшої уваги потребують питання обліку та аналізу діяльності суб'єктів господарювання, оскільки саме такі інформаційні дані дозволяють визначати потенціал і можливості для досягнення вищезазначених цілей.

Система обліково-аналітичного забезпечення є засобом гарантування фінансової стабільності та розширення сфери діяльності, що у практичній площині дозволяє обґрунтовувати зважені управлінські рішення відповідно до сучасних викликів. За результатами обробки обліково-аналітичної інформації про діяльність суб'єкта господарювання формується звітність та розраховуються економічні показники, які визначають його рівень фінансової стійкості (рис.1). Відповідно, основним завданням обліково-аналітичного забезпечення є систематизація інформації з урахуванням поставлених завдань суб'єкта господарювання на найближчу перспективу.

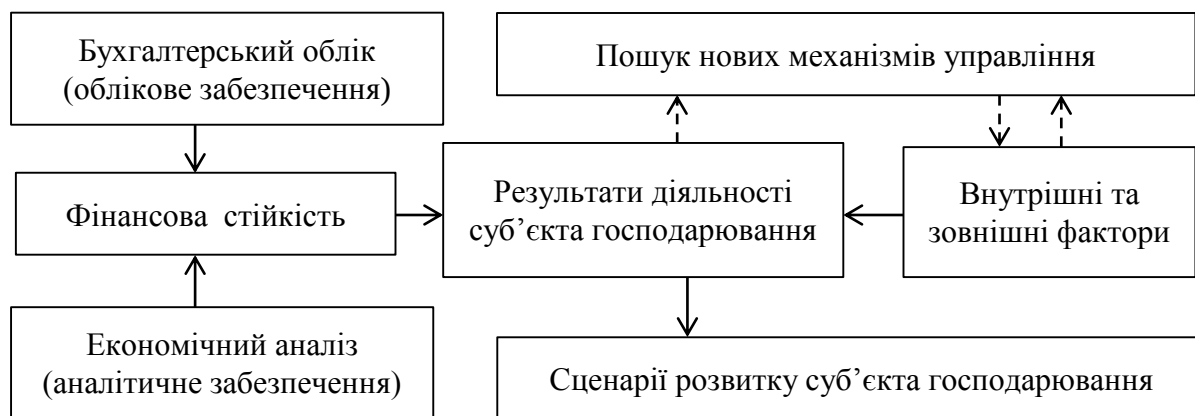

Рис. 1. Взаємозв'язок обліково-аналітичного забезпечення та фінансової стійкості суб'єктів господарювання

Примітка: авторське узагальнення

Негативний вплив на фінансову стійкість суб'єкта господарювання в сучасних умовах мають такі основні фактори: зниження інвестиційної привабливості українського сектору бізнесу через військові дії; проблемність в роботі банківського сектору (в тому числі застосування обмежувальних заходів, часткове призупинення видачі позик тощо); недостатня ефективність та якість інформаційних систем суб'єктів діяльності в державному й приватному секторі, що перешкоджає в повному обсязі та вчасно володіти необхідною інформацією для прийняття дієвих управлінських рішень; погіршення стану грошово-кредитної системи внаслідок девальвації гривні й інфляційних процесів і корупційних дій, що негативно позначаються на наданні іноземних кредитів та інвестицій; застарілі методи управління, що не забезпечують подолання сучасних викликів і ризиків тощо.

Названі основні фактори вимагають вироблення механізмів, спрямованих на подолання або щонайменше на згладжування негативного впливу на фінансову стійкість суб'єкта господарювання. В цьому контексті можна ефективно використати можливості обліково-аналітичного забезпечення, яке дозволяє якісно оцінювати існуючі ризики та обґрунтовувати й розробляти стабілізуючі заходи для їх подолання. Оскільки обліково-аналітичне забезпечення є основним та безперервним процесом у життєвому циклі підприємства, то саме воно є основою

визначення рівня фінансової стійкості та механізмів її досягнення в умовах сучасних викликів. Основними його функціями в умовах війни повинні виступати наступні:

- стимулююча – забезпечення збільшення активів суб'єкта господарювання, зокрема й завдяки посиленню його фінансово-економічної діяльності, участі в конкурсах на отримання грантів, розвитку інноваційної активності та ін.;

- мотивуюча – проведення заходів щодо підвищення якості роботи персоналу через активне використання мотиваційних важелів (преміювання, додаткове страхування, внутрішні соцвиплати та допомоги, фірмові заохочення і соціальну інфраструктуру);

- інформаційна – формування вихідних даних для якісного аналізу та управління ресурсами суб'єкта господарювання завдяки трансформаційним змінам системи обліку в частині її доповнення необхідними програмними додатками;

- прогнозна – постійний моніторинг економічних показників діяльності підприємства з метою запобігання банкрутства та формування альтернативних моделей стратегій розвитку, заснованих на врахуванні ризиків;

- контрольна – безперервний процес аналізу внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансову стійкість підприємства;

- планування – розроблення планів розвитку у довгостроковій перспективі;

- захисна – забезпечення належного рівня захисту інформації та потенціалу від впливу можливих загроз та ризиків.

Отже, обліково-аналітичне забезпечення є складовою, яка на основі економічних показників сприяє досягненню фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Комплексна оцінка обліково-аналітичної системи дозволить виявити прогалини, які в ній існують та які унеможливають максимальне забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання та зменшення ризиків економічної діяльності.